УДК 069:004.9:659.13/.14

МУЗЕЙ ОНЛАЙН: НОВІ ФОРМАТИ ПРЕЗЕНТАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЧЕРЕЗ CANVA

А. Дубровська, група ІС-22
А. Сеньга, група ІС-22
Науковий керівник: ***В. Барабаш,*** канд. філ. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

У сучасних умовах цифровізації суспільства музеї змушені адаптуватися до нових форм взаємодії з аудиторією. Віртуальні виставки стають не лише альтернативою традиційним, але й самостійною формою представлення культурної спадщини, здатною охопити широку публіку незалежно від її географічного розташування. Онлайн-платформи, зокрема Canva, надають зручні інструменти для створення візуально привабливих, доступних і інтерактивних експозицій, що не потребують складного програмного забезпечення чи спеціальних технічних навичок.

Особливої актуальності тема набуває у зв'язку з потребою залучення молодої аудиторії до культурної спадщини України за допомогою зрозумілих і звичних їм форматів комунікації. Canva дозволяє поєднувати креативність, візуальний стиль та інформативність, що відкриває нові можливості для музейної справи в умовах війни, глобалізації та змін освітніх практик.

Значущість віртуальних музейних виставок підтверджують чисельні наукові розвідки вітчизняних дослідників. Так, Л. Кузнецова та І. Кушнарьов аналізують роль віртуальних музеїв у збереженні історичної пам'яті та культурної спадщини під час повномасштабного вторгнення рф в Україну. Автори розглядають приклади створення віртуальних музеїв, їх функції та значення в умовах війни. Історіографічний аналіз розвитку цифрових музеїв в Україні з акцентом на їх особливостях, класифікації та впливі на освітній процес представлено в науковій публікації О. Колодійчук. О. Розгон аналізує категорії «культурна цінність», «культурна спадщина», «віртуальна екскурсія», «мультимедійний твір», «цифровий твір», «оцифрування музейних культурних цінностей».

Зазначені наукові праці є цінним джерелом інформації для дослідження теми віртуальних музейних виставок в Україні.

Під час проходження технологічної практики в літературно-меморіальному музеї І. К. Карпенка-Карого м. Кропивницький нами було створено ряд віртуальних виставок за допомогою платформи *Canva.*

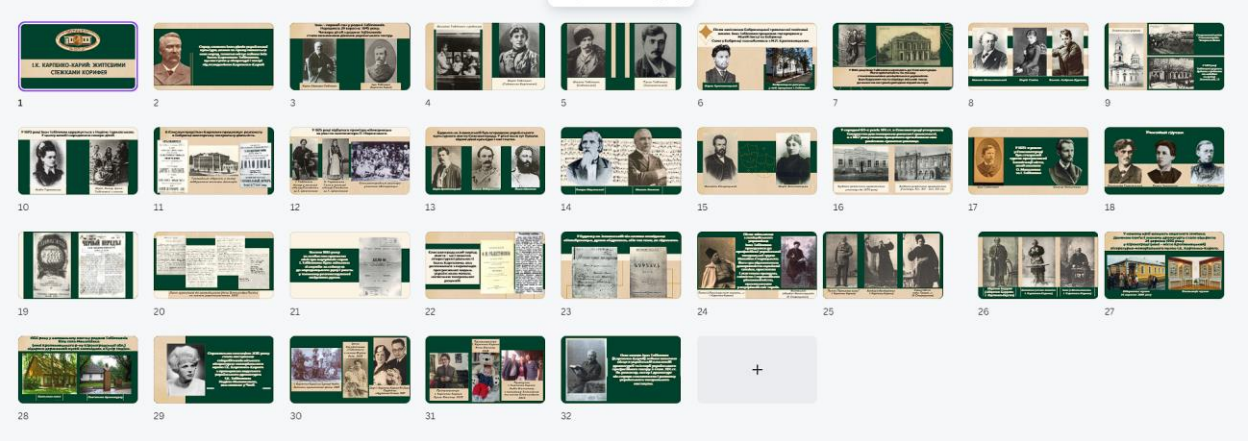
Canva – онлайн веб-сервіс для створення графічного дизайну. Редактор Canva дозволяє користувачам створювати графічні заголовки та оформлення для соціальних мереж, оформлення для документів, обкладинки для книг та альбомів, рекламні матеріали, логотипи та інше. Увійти в Canva можна зареєструвавшись або використовуючи авторизацію через Google-аккаунт або обліковий запис соціальних мереж. Пройшовши реєстрацію, користувач вибирає готовий шаблон із бібліотеки та потрапляє до графічного редактора. Редактор дозволяє персоналізувати готові шаблони, змінювати кольори, вставляти фільтри, змінювати фон на власний, вставляти текст, музику або відео. Шаблони Canva мають унікальний дизайн і складаються з декількох елементів: фон, текст, додаткове зображення та інше. Розмір шаблону залежить від вибраного формату. Редактор дозволяє коригувати знімки користувача додаючи до них фільтри, змінювати гаму, контраст і колір, додавати фігури, розмити фон. У редакторі можна обрізати фотографію та змінити розмір кадру. Готові фотографії можна експортувати безпосередньо до соціальних мереж або завантажити на комп`ютер користувача.

Особливості Canva: робота в реальному часі кількох користувачів над одним або кількома проектами; створення та редагування GIF-анімацій та відео;
бібліотека із понад 70 тисяч готових шаблонів; бібліотека із понад 2 мільйонів стокових фотографій; колекція кириличних та латинських шрифтів; онлайн-публікація готових проектів; експорт робіт у PNG, JPG, SVG, PDF, GIF та MP4; встановлення прозорості елементів; Обробка фотографій за допомогою фільтрів та ручних налаштувань зображення; створення графіків та діаграм для звітів; додавання текстури до фонового зображення.

Алгоритм роботи над віртуальними виставками музею включав такі кроки:
1. Вибір шаблону та додавання відмінних елементів установи.
2. Внесення тексту на завчасно пронумеровані слайди.
3. Додавання фото-матеріалу.
4. Додавання додаткових візуальних елементів.
5. Внесення правок.
6. Обговорення подальших деталей презентації з можливим корегуванням тексту й фотообробкою.
7. Рендеринг та завершення роботи над проектом

У процесі роботи над спільним проєктом «І. К. Карпенко-Карий: життєвими стежками корифея» було підготовлено 32 слайди, які представляли такі тематичні блоки: 1. Біографія – основні віхи життя митця. 2. Оточення митця та його однодумці. 3. Аматорська театральна діяльність. 4. Громадська діяльність. 5. Переслідування можновладців. 6. Єлисаветградський період життя. 7. Вшанування пам'яті. 8. Фото сімейного архіву, нащадки.

Матеріали електронної виставки представляли архівні документи музею, зокрема фотографії, художні твори митця, публіцистика.



Висновки. Виставкова діяльність музеїв є дієвим та ефективним механізмом збереження та захисту історико-культурної спадщини, виховання патріотизму та національної гідності. Віртуальні виставки не тільки популяризують музейну установу, а й виступають потужним освітнім інструментом, завдяки якому молодь глибоко усвідомлює роль та значення історії та культурної спадщини для майбутнього України.

Список літератури

1. Колодійчук О. (2023). Розвиток концепції цифрових музеїв: історіографічний огляд. Альманах з історії та філософії науки, 2(1), 45–52.
2. Кузнецова Л., Кушнарьов І. (2024). Віртуальні музеї України як засоби збереження історичної пам'яті в умовах війни. Питання культурології, 43, 142–155.
3. Розгон О. В. (2019). *Віртуальна версія музею як засіб упровадження цифрових технологій. Право та інноваційне суспільство*, 2(13), 120–126.
4. Instructables. (2024). *Crafting a Virtual Museum Using Canva*.
5. Yezhova, O., Zhao, J., & Pashkevych, K. (2025). *Exploring Design Aspects of Online Museums: From Cultural Heritage to Art, Science and Fashion*. Preservation, Digital Technology & Culture, 54(1), 35–50.